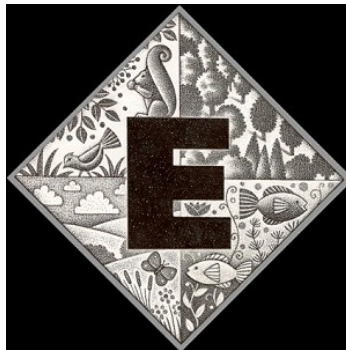

Gimnazija Bežigrad
Peričeva 4
1000 Ljubljana

6. vaja

***Reševanje okoljske
problematike v Velenjski
kotlini***

Cilji vaje

- opredeliti ekološke probleme v Velenjski kotlini
- opredeliti posledice premogovništva na izgledu površja Velenjske kotline
- raziskati, kaj je že bilo storjenega na področju ekološke sanacije

Uvod

V Velenjski kotlini se zaradi premogovništva in termoelektrarne pojavlja veliko ekoloških problemov. Onesnaženost zraka zaradi plinov iz termoelektrarne, ugrezanje površja zaradi izkopavanja premoga, velike količine odpadnega pepela in sadre, nastajanje jezer in ostali. Ker smo ljudje postajali in še vedno postajamo vedno bolj ekološko ozaveščeni, so že v zgodnjih osemdesetih pričeli aktivno reševati vrsto negativnih posledic, ki so v Velenjski kotlini nastale zaradi rudarjenja in delovanja termoelektrarne. Tako so bivšem Rudarsko-elektroenergetskm kombinatu Velenje ustanovili ERICo (www.erico.si), to je Inštitut za ekološke raziskave.

Posledice premogovništva v Velenjski kotlini se kažejo prav v ugrezanju površja. Tako se je ugreznil že dobršen del, vendar pa proces ugrezanja še ni zaključen in se ne bo končal, dokler bojo kopalu premog. Posledica ugrezanja površja pa je nastanek treh Velenjskih jezer, To so Škalsko, Velenjsko in Družmirsko jezero. Prva dva se ne povečujeta več, saj se okolica že umirja, medtem, ko se bo Družmirsko jezero še povečalo in bo postalo še globlje kot je sedaj, že sedaj pa je najgloblje slovensko jezero.

Na področju ekološke sanacije Velenjske kotline je bilo narejenega ogromno, za kar je zaslužen prac ERICo. Za odpadni pepel, ki nastaja ob izgorevanju premoga, so našli veliko možnosti za okolju prijazno odlaganje. Uvedli so zaprt sistem kroženja vode za transport pepela in jamske vode do deponije. Tako, da ta voda ni več odtekala v jezera in reko Pako in onesnaževala. Ena možnost, ki jo uspešno razvijajo je tudi odlaganje pepela in drugih odpadnih snovi pod zemljo, v rudniške rove. Pogrezanju terena, širjenju jezerskih površin in preoblikovanju izgleda doline se tudi temeljito posvečajo. Rekultivirajo in obnavljajo prizadete površine. Te površine uravnajvajo in ponovno obnovijo naravno rastje. Tako so ustvarili veliko površin, primernih za rekreacijo in kmetijstvo, za gradnjo stavb pa še ne, ker se teren še vedno počasi ugreza. Kjer vedo, da se teren ne bo več ugrezal, so zaželi s trajnim urejanjem prostora, ki bo primeren tudi za pozidavo.

Z širjenjem elektrarne se je povečala tudi količina plinov, ki jih je elektrarna spustila v ozračje. Tako so na blokih 4 in 5 uvedli čistilne naprave, ki močno zmanjšajo količino SO₂, ki ga spustijo v ozračje. Problem SO₂ se je začel kazati že v preteklosti, saj so začeli umirati iglasti gozdovi. Sedaj pa, ko ker je količina SO₂, ki ga izpustijo v zrak, tako zelo zmanjšala, količino izpuščenih škodljivih snovi so zmanjšali s 1200000 ton letno na 10000 ton letno, je tudi problem umiranja gozdov skoraj rešen. vendar pa iglavci še vedno umirajo, a ne v takem številu kot v preteklosti, zato jih zamenjujejo z listavci.

Komentar

Velenjska kotlina je v Sloveniji gotovo nekaj posebnega. Podzemni rudnik lignita, termoelektrarna in navsezadnje jezera, ki so nastala zaradi izkopavanja premoga. Velenjska kotlina si je zagotovila lepo preteklost in tudi lepo prihodnost. Ob odprtju rudnika in začetku izkopavanja in izgradnji termoelektrarne, si je zagotovila močno gospodarstvo, katerega propad je skoraj nemogoč. In nato je so sledile še druge gospodarske panoge, saj se na tako stabilnem gospodarstvu da graditi še naprej. Ampak enkrat bo zmanjkalo premoga in bodo zaprli rudnik in termoelektrarno. To napovedujejo enkrat okrog leta 2060. Tako bo veliko ljudi ostalo na cesti, kar pa ni popolnoma res, saj so si mogoče celo pomotoma zagotovili odlične pogoje za prihodnost in nove možnosti zaslužka. Tako so ob rudarjenju nastala jezera, ki bojo ob zaprtju rudnika in termoelektrarne igrala pomembno vlogo. Začel se bo razvijati turizem ob njih, se razvija že sedaj, ampak takrat bo v ospredju. Ob vsem tem, kar sem slišal v Velenju, sem dobil občutek, da si takšne prihodnosti niso zamislili pred odprtjem rudnika in termoelektrarne in ob začetku obratovanja, ampak je narava poskrbela za prihodnost kotline, človek pa jo je le uvidel. Če bi bilo tako tudi v drugih rudarskih mestih, ki ob zaprtju rudnikov propadajo, da bi le imela jezera ali pa kakšne druge možnosti alternativnega razvoja po zaprtju rudnikov, ki jih pa žal nimajo. Velenje ima res veliko srečo in narava je gotovo vedela, zakaj mu mora to podariti.